

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПСИХОЛОГО-ПРИРОДНИЧИЙ ФАКУЛЬТЕТ

У КОЛІ ОДНОДУМЦІВ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
II ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ФОРУМУ АСПІРАНТІВ
СПЕЦІАЛЬНОСТІ С4 (053) ПСИХОЛОГІЯ

РІВНЕ
12 ЛИСТОПАДА 2025

УДК 159.9+ 316.6

У колі однодумців: збірник матеріалів II Всеукраїнського форуму аспірантів спеціальності О4 (053) Психологія (12 листопада 2025 року, м. Рівне). Упоряд. Р. В. Павелків, Н.В.Корчакова. Рівне : РДГУ, 2025. 107 с.

Рекомендовано до випуску Вченою радою
Рівненського державного гуманітарного університету
(протокол № 13 від 18.12.2025 р.).

Матеріали подаються у авторській редакції. Редакційна колегія може не поділяти поглядів авторів. Відповідальність за зміст матеріалів, точність наведених фактів, цитат, посилань на джерела, достовірність інформації та дотримання норм авторського права несуть автори.

так і точність дослідження, розкривши механіку поведінкових проявів споживачів в контексті маркетингових комунікацій, що спираються на засоби психологічного впливу.

Список використаних джерел

1. Schwartz Sh. An Overview of the Schwartz Theory of Basic Values. Online Readings in Psychology and Culture. 2012. Vol. 2. Is. 1.
2. Witkin H., Goodenough D. Field Dependence Revisited. ETS Research Bulletin Series. 1977. P. 53.

Олексій ЖИЛКО

*здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
кафедри вікової та педагогічної психології
Рівненського державного гуманітарного університету
м. Рівне, Україна*

ПСИХОЛОГІЧНІ УМОВИ РОЗВИТКУ НАВИЧОК КРИТИЧНОГО АНАЛІЗУ ВЛАСНОГО УПРАВЛІНСЬКОГО ДОСВІДУ

Постановка проблеми. На сучасному етапі управлінська компетентність вимагає не лише накопичення знань та досвіду, але й здатності до їхньої постійної, глибокої та неупередженої рефлексії. Критичний аналіз власного управлінського досвіду є ключовою умовою для професійного зростання, адаптації до змін і підвищення ефективності рішень. Однак, цей процес часто стикається з низкою психологічних бар'єрів, таких як когнітивні упередження, захисні механізми психіки, страх визнання помилок, а також недостатньо розвинені навички метакогніції та саморегуляції.

У сучасному динамічному світі бізнесу управління організацією не обмежується лише питаннями планування, організації та контролю. Все більше значення надається психологічним аспектам, що впливають на управлінську діяльність. Інтеграція психології в управлінську практику стає необхідною для розуміння поведінки керівників та їхнього впливу на команду [1].

Таким чином, існує нагальна потреба у визначенні та формуванні психологічних умов, які сприятимуть розвитку здатності керівника до об'єктивного, конструктивного і всебічного критичного аналізу своєї управлінської практики.

Метою дослідження є теоретичне обґрунтування психологічної сутності критичного аналізу управлінського досвіду, визначення ключових умов, необхідних для ефективного розвитку навичок критичного аналізу власного управлінського досвіду, визначення напрямків психологічної роботи з формування цих умов.

Виклад основного матеріалу. Критичний аналіз власного досвіду – це не просто оцінка «успіху чи невдач», а складний метакогнітивний процес. Насамперед, він передбачає наявність навичок рефлексії як здатності поглянути на свій досвід «ззовні», усвідомити власні припущення, мотиви та емоційні реакції. Також аналіз власного досвіду не може відбуватися без децентрації – здатності відійти від власної суб'єктивної позиції та розглянути ситуацію з різних точок зору (наприклад, підлеглих, колег, клієнтів). Ще однією складовою такого процесу є когнітивна гнучкість, що передбачає уміння переглядати усталені схеми мислення та управлінські моделі у світлі нового досвіду.

Основними психологічними бар'єрами, що перешкоджатимуть ефективному критичному аналізу можуть стати когнітивні упередження. До прикладу, упередження підтвердження (схильність шукати інформацію, що підтверджує власну правоту) або фундаментальна помилка атрибуції (схильність пояснювати свої невдачі зовнішніми обставинами, а чужі – внутрішніми вадами) [3]. Також завадити ефективному критичному аналізу можуть психологічні захисти. Насамперед йдеться про

раціоналізацію (пошук «логічного» пояснення неефективного рішення) та заперечення (відмову визнавати помилку чи її наслідки). Не менш важливим є і рівень самооцінки. Адже низька самооцінка блокує аналіз через страх підтвердити свою некомпетентність, а завищена – через небажання ставити під сумнів власну «бездоганність».

Для подолання цих бар'єрів та розвитку навичок аналізу власного управлінського досвіду необхідні такі психологічні умови:

1) розвинена метакогнітивна саморегуляція, яка включає усвідомленість (здатність фіксувати поточні думки, почуття та фізичні відчуття без осуду) та моніторинг і оцінку (здатність керівника постійно відстежувати процес виконання рішення та його проміжні результати) [2];

2) психологічна безпека та культура помилки, що передбачає толерантність до невизначеності як здатність функціонувати і приймати рішення в умовах відсутності повної інформації, не впадаючи у тривогу, та внутрішню безпеку як формування установки, що помилка є джерелом інформації та навчання, а не вироком;

3) високий рівень емоційного інтелекту: самоусвідомлення як розуміння власних емоцій, що виникали під час управлінської дії, і їхнього впливу на рішення; емпатія – здатність розуміти емоційний стан та мотивацію інших учасників процесу, що дозволяє більш об'єктивно оцінити наслідки управлінських дій [4];

4) внутрішня мотивація до навчання як установка, що здібності та інтелект можуть бути розвинені через зусилля та роботу над помилками (орієнтація на зростання), на протидію фіксованій установці (орієнтація на доведення наявної компетентності).

Висновки. Розвиток навичок критичного аналізу власного управлінського досвіду є необхідною умовою професійної зрілості управлінця. Основними психологічними умовами цього процесу виступають: високий рівень рефлексивності, наявність психологічно безпечного середовища, розвиток когнітивної гнучкості та критичного мислення, емоційна стабільність і готовність приймати помилки як ресурс, отримання якісного зворотного зв'язку та підтримки від колег або менторів. Формування цих умов сприяє підвищенню ефективності управлінських рішень, розвитку етичної відповідальності та професійної самосвідомості сучасного лідера.

Список використаних джерел

1. Вишньовський В., Періг І. Психологічний аналіз управлінських обмежень особистості керівника. Трансформація бізнесу для сталого майбутнього: дослідження, цифровізація та інновації : колективна монографія. Тернопіль : ФОП Паляниця В.А, 2024. С. 515-529.

2. Goleman D. Emotional Intelligence: Why It Can Matter More Than IQ. Bantam Books. 1995. URL: <https://surl.li/iolicn> (дата звернення: 08.11.2025).

3. Kahneman D. Thinking, Fast and Slow. Farrar, Straus and Giroux. 2011. URL: <https://surl.li/xaucng> (дата звернення: 06.11.2025).

4. Schön D. A. The Reflective Practitioner: How Professionals Think In Action. Basic Books. 1983. URL: <https://surl.li/cmjqcu> (дата звернення: 06.11.2025).

Олександр ЗІНЕНКО

*здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара
м.Дніпро, Україна*

ЦІННІСНІ ЧИННИКИ ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

Глобалізація і цифрові платформи ускладнюють формування національної ідентичності та розмивають її як усталене ціннісне утворення. Уніфіковані моделі

ЗМІСТ

Дмитро Бігунов Психологічні ресурси періоду становлення дорослості: роль емоційного інтелекту.....	4
Васильєв Адам Особистісна криза молоді як теоретичний конструкт та його операціоналізація.....	6
Вашенюк Антон Психологічні чинники розвитку обдарованості під час вивчення економічних дисциплін	10
Волошина Валерія Результати апробації програми психологічної реабілітації військовослужбовців «Відновлення під час війни».....	12
Гапочка Яна Взаємодія як смисловий ресурс команди супроводу.....	16
Главінська Еліна Психологічна підтримка сімей у період кризи підліткового віку: досвід програми «Ти як»?.....	18
Григор'єв Олег Феномен інституційного синдрому в контексті перебування особистості в інтернатах закритого типу	20
Данилів Павло Гендерна дисфорія в контексті науково-психологічного дискурсу: соціальний конструктивізм VS нейробіологія	23
Демура Анна Музикотерапія як засіб удосконалення освітньо-професійної підготовки майбутніх психологів.....	25
Герасимчук Оксана Методологічні підходи у розробці програми зниження агресії фруструючою особистістю.....	28
Гладкий Юрій Обґрунтування провідних методик дослідження застосування психологічного впливу у маркетингових комунікаціях	31
Жилко Олексій Психологічні умови розвитку навичок критичного аналізу власного управлінського досвіду.....	33
Зіненко О. Ціннісні чинники формування національної ідентичності в умовах глобалізації та інформаційної інтеграції.....	34
Каліцинський Валентин Вплив міжособистісних відносин у колективі на формування синдрому емоційного вигорання серед працівників банківських установ	37
Кардаш Іван Концептуалізація диспозиційних предикторів копінгу менеджерів у сучасному психологічному дискурсі	38
Коротка Ірина, Матяш-Заяц Людмила Внутрішньоособистісний конфлікт як предмет психологічного дослідження.....	41
Криворука Єлизвета Методика дослідження психологічних особливостей прояву самооцінності.....	44

Лазарук Андрій Штучний інтелект як інструмент підтримки вчинку самовизначення майбутніх психологів	47
Луцик Галина STEM-підхід як інноваційний напрям у професійній підготовці психологів.....	50
Малімон Володимир Посттравматичний стресовий розлад і вторинна травма як наслідки війни.....	53
Малігін Олександр Компульсивний сексуальний розлад: психологічні механізми та клінічні прояви.....	55
Молочко Ярослав Вплив цифрової культури на формування нарцисичної спрямованості особистості.....	57
Мошаров Дмитро Психологічні механізми маніпуляції масовою свідомістю у сучасному медіа-просторі.....	60
Несен Роман Музикотерапія як інструмент розвитку емоційного інтелекту	62
Овчиннікова Ольга Дієві методи гештальт-терапії для розвитку стресостійкості майбутніх психологів.....	64
Онокало Олександр Психологічна готовність до лідерства та наставництва в ІТ-середовищі.....	67
Паламарчук Володимир Формування Я концепції майбутнього маркетолога в умовах цифрової трансформації.....	69
Паламарчук Владислав Психологічні механізми стресостійкості та саморегуляції в умовах високоефективного професійного спілкування	71
Панащук Ігор Роль професійної рефлексії у становленні педагога.....	73
Патута Богдана Психологічні інтервенції для зниження ризику втоми від співчуття серед сестер /братів медичних	75
Підбуцька Ніна, Надточій Альона Сучасні тенденції дослідження психологічних технік впливу в міжособистісних конфліктах	77
Рудковська Оксана Розвиток гнчкості мислення шляхом ігропрактик.....	79
Сидоркевич Дмитро Психологічні умови формування емпатійної стійкості у фахівців із фізичної реабілітації.....	84
Сірко Володимир Класифікація основних викликів, з якими зустрічаються військові капелани в умовах війни.....	83
Тетеря Костянтин Теоретико-методологічні аспекти застосування каністерапії в структурі психологічного супроводу осіб з набутим травматичним досвідом.....	85

Хомин Олег Психологічна готовність юриста до роботи з клієнтами, що переживають травматичний досвід	88
Чорний Олександр Наративна компетентність як чинник добробуту в контексті інформаційно-сміслової війни.....	90
Шаповалов Андрій Психологічні особливості професіоналізації молоді в умовах інтеграції в професійне середовище.....	93
Шевченко Тетяна Методологічні орієнтири розвитку метакогнітивного контролю здобувачів вищої освіти: від теоретичної моделі до освітньої програми.....	95
Шеремет Микола Взаємозв'язок соціально-психологічної та конфліктологічної компетентності менеджера:теоретичний аналіз	97
Янкавс Юрій Формування готовності до переконання та мотиваційного спілкування у майбутніх тренерів	101
Ivashkevych Ernest Peculiarities of the translator's professional activity and the formation of his/her translation consciousness.....	103
Mykhalchuk Nataliia, Ivashkevych Eduard Types of procrastination of the person.....	105